

Η ΠΡΩΤΗ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ MONOMAXIA

(ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ)

— · · —

ΠΡΩΤΟΣ είσηγγητής τοῦ ἔθιμου τῆς μονομαχίας, τὸ δποῖον μετὰ καὶ ἄλλων ἔνεικῶν γράμσαν βαθμηδὸν νὰ ὑπεισέρχωνται εἰς τὰ ἐπιχώρια τὴν ἡμέραν τῇ ἀποκαταστάσει τοῦ ἐλληνικοῦ βασιλείου, ὑπῆρξεν δὲ Ἰωάννης Καλλέργης. Ἐμελλε νὰ διαδραματισθῇ ἐν Ναυπλίῳ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἀλεξανδροῦ Ραγκαβῆ, διτις καὶ τὴν διηγεῖται, ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ἔξῆς ἐπεισοδίου.

“Ητο γέ ἐποχὴ τότε, τῷ 1833, μικρὸν πρὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ Ὀθωνος, καθ' ἥν ἡ Ἑλλὰς ἐσπαράσσετο ὑπὸ ἐμφυλίων διχονοιῶν. Ὁ Κολοκοτρώνης, συμπράττοντος καὶ τοῦ στρατηγοῦ Δ. Καλλέργη, εἶχον στασιάσει κατὰ τῆς κεντρικῆς κυβερνήσεως, κατέχοντες τὴν ὑπαίθρον χώραν μέχρι τῶν Λερναίων Μύλων. Τότε περίου εἶχεν ἐγκατασταθῆ εἰς Ναύπλιον ἡ σύζυγος τοῦ Δ. Καλλέργη, κατοικήσασα ἀπέναντι ἀκριθῶς τῆς οἰκίας τοῦ Ραγκαβῆ. Ἡτο δὲ ἀσθενής καὶ ἀνήσυχος διὰ τὴν στάσιν τοῦ συζύγου της. Ὁ Ραγκαβῆς, γνωρίζων τὴν εὐγενῆ καὶ φιλόξενον οἰκογένειαν, ἐσπευσε νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ, ἀν καὶ ἀντιθέτων πολιτικῶν φρονημάτων. Ἄντ' αὐτῆς δὲ, ἀδιαθετούσῃς, τὸν ἐδέχθη δυνοικῶν ἀδελφός τοῦ στρατηγοῦ Ἰωάννης Καλλέργης, ὃν οὐδόλως ἔως τότε ἔγγωρίζεν. Οὗτος δημώς δὲν ἔνταπέδωκε τὴν ἐπίσκεψιν, δὲ Ραγκαβῆς ἔξηγησε τοῦτο ὡς ἐνδεικτικὴν δυσμένειαν, ἥτις δὲν τῷ ἐπέτρεπε νὰ ἐπανέλθῃ παρὰ τῇ Κυρίᾳ Καλλέργη καὶ ἐρωτήσῃ περὶ τῆς ὑγείας της, ἔξεφρασε δὲ δι' αὐτὸν τὴν λύπην του εἰς τινα ἄλλην οἰκογένειαν, παρ' ἥν ἐτύγχανε λίκινοις δὲ Καλλέργης.

Τὴν ἐπομένην δὲ Ραγκαβῆς ἐλάμβανε ἐπιστολὴν ἀπὸ τὸν Καλλέργην, δι' ἧς τὸν προεκάλει εἰς μονομαχίαν δι' ὅσα δῆθεν εἶχεν ἐκφρασθῆ περὶ αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δημώς ἡ ἐπιστολὴ εἶχε σταλῆ εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Ραγκαβῆ κατὰ τὴν ἀπουσίαν του, ἥνοιχθη δὲ ὑπὸ τῆς μητρός του προαισθανθείσης τὸ δυσάρεστον περιεχόμενον, δὲ Ραγκαβῆς ἐσπευσε νὰ τῷ ἀπαντήσῃ καὶ τὸν παρακαλέσῃ δπως ἀναβληθῇ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἥ συνάντησις μέχρις οὐ καθησυχάσῃ τοὺς ἀναστατωθέντας οἰκείους του.

Πράγματι τὴν τετάρτην ἡμέραν δὲ Ραγκαβῆς, παραλαβὼν ὡς

μάρτυρα τὸν Σκαρλάτον Σοῦτσον, ἀρχαῖον συμμαθητὴν του, μετέθεινεν εἰς τὴν δρισθεῖσαν θέσιν, τὴν «Αρβανιτιὰν» λεγομένην, ἥτις ἦτο γῆ στενή, ὑψηλὴ καὶ πετρώδης παραθαλασσία ὅδός ὑπὸ τὸ Παλαιμήδιον καὶ δημιουργεῖ τὸν Ιτσ-καλέ. Ἡκολούθειτο δὲ καὶ ὑπὸ στρατιώτου φέροντος δύο ἔιφη ἵππικοῦ. Μάρτυς τοῦ Καλλέργη ἦτο δούλης του Μανιτάκης, ἀμφότεροι δὲ προσῆλθον εἰς τὸν τόπον τῆς μονομαχίας φέροντες δύο πιστόλια, εἰς ὃν τὴν χρῆσιν φαίνεται ὅτι ἦτο ἐπιδέξιος δούλης του Καλλέργης. 'Αλλ' δούλης του Σοῦτσος ἐπέμενε δημόσιας γίνης διὰ ἔιφους, ἀφοῦ γῆ ἐκλογὴ τῶν δημόσιων ἀπέκειτο εἰς τὸν Ραγκαβῆν, καθό προκληθέντα. Ο Μανιτάκης ἐπέμενε νὰ γίνη διὰ πιστολίων, ὑποθέτων ἵσως ὅτι δούλης του Ραγκαβῆν, ὃ ποθέτων ἵσως ὅτι δούλης της Στρατιώτικης γνωστὸν εἶχε σπουδάσει τὰ στρατιωτικὰ εἰς τὴν Τιμούλην 'Ακαδημίαν τοῦ Μονάχου, θὰ ἦτο λίαν ἔμπειρος εἰς τὸν χειρισμὸν τοῦ ἔιφους. 'Αλλ' ἐπειδὴ δούλης του Αμετάπειστος, δούλης της Μανιτάκης ἐπρότεινε συμβέβασμόν, διδομένων ἐξηγήσεων περὶ τῆς αἰτίας τῆς ρήξεως. 'Επλγσίασαν λοιπόν καὶ οἱ δύο μάρτυρες τὸν Ραγκαβῆν καὶ τὸν ἡρώτησαν τὴν αἰτίαν. Μετέθησαν εἰτα πρὸς τὸν Καλλέργην καὶ ἀνεκοίνωσαν τὰς ἐξηγήσεις τοῦ ἀντιπάλου, τὴν λύπην του διὰ τὴν παρεξίγγησιν, ἀπεφάνθη δὲν ὑπάρχει κανεὶς σοδηρὸς λόγος μονομαχίας, καὶ ἐπρότεινε νὰ συμπρογευματίσωσι, καθιερών οὕτω καὶ τὴν ἄλλην ἀλλόχοτον ὄψιν τοῦ ἔθιμου, τοῦ νὰ ἀπολήγῃ δηλαδὴ γῆ μονομαχία εἰς συνεστίασιν καὶ πότον, διεξάγεται ἀναιματος.

'Αλλ' δούλης του Ραγκαβῆν ἀπεποιήθη καὶ ἀνεχώρησεν. Αὐτὴν ὑπῆρξεν, ἐπιλέγει, ἡ πρώτη καὶ τελευταία μονομαχία ἐπὶ τῆς ζωῆς του.

'Αλλ' αὐτὴ ἦτο καὶ ἡ πρώτη ἐν 'Ελλάδι.

ΠΟΛΕΜΙΚΕΣ ΣΤΡΟΦΕΣ..

ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ

Απ' ἔξω ἀπὸ τὰ Γιάννενα, σ' ἕνα ψηλὸ κλαδί,
πονλί — πονλάκι ἐκάθησε καὶ γλυκοκελαδεῖ:
«Αροῦχτε στράτα διάπλατη καὶ στράτα μυρωμένη
κι' ἔρχεται ἡ Λευτεριά ἡ κυρὰ μὲ τ' ἄνθη στολισμένη».

Τὸ ἀκοῦντε οἱ σκλάβοι ποὺ βαθειά σ' ὀνείρου βύθος ζοῦντε
καὶ τὰ κεριά ἐτοιμάζουντε καὶ τοὺς παλμοὺς κρατοῦντε,
καὶ τὸ καλὸ Φθινόπωρο μὲ κάποτα ἀνατοιχίκα
στρώνει τ' δλόχουσο χαλὶ μὲ τὰ στερνά του φύλλα.